

A Debreceni Ítéltábla, mint másodfokú bíróság a Debrecenben, 2013. november hó 12. napján tartott nyilvános ülés alapján meghozta a következő

í t é l e t e t :

Az életveszélyt okozó testi sértés büntette miatt a vádlott ellen indított büntetőügyben a Miskolci Törvényszék 2013. évi június hó 3. napján kihirdetett 15.B.2581/2012/16. számú ítéletét megváltoztatja az alábbiak szerint:

A vádlott cselekményét a Btk. 164. § (1) és (8) bekezdés I. fordulata szerinti testi sértés büntetéként jelöli meg.

A vádlott a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A másodfokú eljárásban 3.000 (Háromezer) Ft a vádlottat terhelő bűnügyi költség merült fel.

I n d o k o l á s :

Az ügyben elsőfokú bírósággént eljáró Miskolci Törvényszék 2013. június 3. napján kihirdetett 15.B.2581/2012/16. számú ítéletével a vádlottat bűnösnek mondta ki testi sértés büntetében (Btk. 170. § (1) bek., (6) bek. I. fordulat), ezért 3 év börtönbüntetésre és 3 év közügyektől eltiltásra ítélte. Határozatában rendelkezett még a lefoglalt bűnjelekről - közülük az elkövetés eszközéül használt kést elkobozva -, valamint kötelezte a vádlottat az eljárás során felmerült 275.059 Ft bűnügyi költség megfizetésére.

Az ítélet ellen annak kihirdetésekor egyrészt az ügyész terjesztett elő fellebbezést a vádlott terhére, a büntetés súlyosítása érdekében, indítványozva, hogy a másodfokú bíróság a szabadságvesztés tartamát lényegesen emelje fel. Írásban kifejtett álláspontja szerint ugyanis az első fokú ítélettel kiszabott börtönbüntetés nem alkalmas a generális és speciális prevenciók elérésére.

A határozatot másfelől védelmi fellebbezések támadták, mivel a vádlott és védője egyaránt enyhítés végett, illetve a jogi minősítés módosítása, gondatlanságból elkövetett testi sértés megállapítása céljából éltek jogorvoslati jogukkal.

A Debreceni Fellebbviteli Főügyészség Bf.208/2013/5-II. számú átiratával a védelmi fellebbezéseket alaptalannak vélte, míg az ügyészt fenntartotta. Kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság a perrendi szabályokat eljárása során betartotta és az általa megállapított tényállás is megalapozott. A lehetséges bizonyítékokat a szükséges körben beszerezte, azokat egyenként és összességében is mérlegelési körébe vonta, majd ennek nyomán vetette el a vádlott védekezését. A terhelt bűnösségére levont következtetése okszerű, a cselekmény jogi minősítése is törvényes, melyre nézve szintén részletes indokolást adott. Kifejtette továbbá álláspontját a Btk. 2. §-a tárgyában, arra a következtetésre jutva, hogy az időközben hatályba lépett új Btk. sem teremt kedvezőbb elbírálást a vádlott részére. Álláspontját akként összegezte, hogy az elsőfokú bíróság a büntetés kiszabása során a súlyosító körülményeknek nem tulajdonított megfelelő nyomatékot, míg az enyhítő hatásúakat eltúlzott mértékben vette figyelembe, ezért indítványozta az első fokú ítélet megváltoztatását a szabadságvesztés felemelése körében, míg egyebekben a határozat helybenhagyását tartotta indokoltnak.

A kölcsönösen bejelentett fellebbezésekre figyelemmel az ítéletábra a Be. 361. § (1) bekezdése alapján nyilvános ülést tartott, melyen a Debreceni Fellebbviteli Főügyészség képviselője túlnyomórészt az írásban benyújtott indítványában foglaltak szerint érvelt, ugyanakkor a feltételes szabadságra bocsátásra vonatkozó jelenlegi kedvezőbb anyagi jogi rendelkezések miatt az első fokú ítélet megváltoztatását nemcsak a büntetés súlyosítását illetően, hanem a cselekmény jogi minősítésének, illetőleg a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjának megállapításával is indokoltnak tartotta, míg egyebekben a határozat helybenhagyására tett indítványt.

Az ugyancsak fellebbező védő védőbeszédében a sértett vádlottal szemben tanúsított provokatív, becsmérő magatartását emelte ki, mely nagymértékben közrejátszott viszonyuk elmérgesedésében, hosszú évekre visszanyúlt és közvetlenül a cselekmény előtt is ez érvényesült. Ezen túlmenően hivatkozott arra, hogy álláspontja szerint a bűncselekmény enyhébben, a vádlotti cselekvőseget vizsgálva gondatlanságból elkövettként minősül, s emellett a felsorolt enyhítő körülmények miatt is a védencével szemben kiszabott büntetés enyhítését indítványozta.

A vádlott az utolsó szó jogán a védője által hivatkozottak figyelembe vételét kérte.

Az előterjesztett fellebbezések alapján az ítéletábra a Miskolci Törvényszék ítéletét az azt megelőző eljárással együtt teljes terjedelmében bírálta felül a Be. 348. § (1) bekezdésének értelmében, függetlenül a fellebbezések okától és irányától.

A felülbírálat során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság eljárása mentes az abszolút és relatív eljárási hibáktól, így az ügy érdemi elbírálásának nem mutatkozott akadálya és ügyfelderítési kötelezettségének is maradéktalanul eleget tett.

Az első fokú ítélet túlnyomórészt megalapozott, s az abban rögzített tényállást a Be. 352. § (1) bekezdés a) pontja alkalmazásával - kizárólag az iratok alapján - csupán kis részben szükséges kiegészíteni az alábbiak szerint:

- a vádlott legmagasabb iskolai végzettsége 7 osztály, szakképzettséggel nem rendelkezik. Vagyona egy lakás, melynek értéke nem ismert.
- A vádlott a Sátoraljaújhelyi Városi Bíróság B.527/1991/7. számú ítéletével jogerősen elbírált bűncselekményeket 1990. december 30. napján követte el.
- a vádlott személyiségzavarban sem szenved, mely korlátozta vagy képtelenné tette volna arra, hogy az általa elkövetett cselekmény következményeit felismerje vagy felismerésének megfelelően cselekedjen.
- A bűncselekmény elkövetésének napja helyesen 2012. június 29., mely napon elfogyasztott italmennyiség hatására a vádlott a cselekmény idejére súlyos fokú alkoholos befolyásoltság (2,5-3 ezrelék) alá került.
- A sértett által elszenvedett 1 rb szúrt sérülés 5-6 cm hosszan hatolt a hasüregbe (igazságügyi orvosszakértői vélemény nyomozati iratok 111. oldal 5. bekezdése szerint).

Az aggálytalan iratok ismeretében így kiegészített tényállás már mindenben megalapozott, mentes a Be. 351. § (2) bekezdésében felsorolt hiányosságoktól, ezért a Be. 352. § (2) bekezdésében írtakra figyelemmel a másodfokú eljárásban is irányadónak tekintendő.

A felülbírálat során megállapítást nyert, hogy az elsőfokú bíróság alapos és körültekintő bizonyítási eljárást folytatott le, ügyfelderítési kötelezettségét teljesítve. Részletesen vizsgálta a vádlott és a sértett cselekményt megelőző, újabb nézeteltérésbe torkolló viszonyát, e körben feltárva valamennyi lehetséges bizonyítékot. Különösen kiemelt figyelmet fordított a terhelt által előterjesztett, s a védelem részéről is többször hivatkozott védekezés, valamint a terhelti tudattartalom vizsgálatára. A bizonyítékokat egyenként és összességében is értékelte, melynek alapján helytállóan vetette el a vádlott által hivatkozott véletlenszerű sértetti belemozdulást az elkövetés eszközébe, e körben az ítélet táblája mindenben osztotta az elsőfokú bíróság megállapításait. Mivel a védelmi fellebbezések az elsőfokú bíróság mérlegelési tevékenységét támadják, az megalapozott tényállás esetén eredményre nem vezethetett, ugyanis az elsőfokú bíróság által mérlegelt bizonyítékoknak a másodfokú bíróság részéről történő eltérő értékelése törvényileg kizárt (Be. 351. § (1) bekezdés).

A törvényszék helytállóan vont le következtetést a vádlott bűnösségére, és a megalapozott tényállásban rögzítettek szerint az elkövetéshez igénybe vett eszköz jellemzői mellett a támadás módja, az érintett testtájék, a vádlott és a sértett kialakult elmérgesedett viszonya, valamint indulatos állapotuk figyelembe vételével foglalt állást abban, hogy ítéleti bizonyossággal valójában mire terjedhetett ki a vádlott szándéka.

Az elsőfokú bíróság részéről a fentebb megjelölt körben hivatkozottak a Kúria 15. sz. Írányelve, de az ennek helyébe lépő, ugyancsak az élet- és testi épség büntetőjogi védelméről szóló, 2013. július 8. napján kelt 3/2013. BJE határozat iránymutatása szerint is aggálymentesen arra utalnak, hogy a vádlott testi sértés okozására - nem pedig ölésre - irányuló szándékkal cselekedett, ezért a cselekmény első fokú ítélet szerinti minősítése helyes. Következésképp a deliktum enyhébb értékelését, azaz kizárólag gondatlanságból elkövetett testi sértésként való minősítését célzó védelmi fellebbezés sem foghatott helyt.

A minősítés felülbírálatát illetően ezen túlmenően azt is indokoltnak tartja kiemelni az ítéletábra, miszerint a másodfokú eljárás során ismételten állást kellett foglalni abban, hogy a Btk. 2. §-ára figyelemmel az elkövetés idején vagy az elbírálás idején hatályos büntető anyagi jogi szabályok biztosítják-e a kedvezőbb elbírálást a vádlott számára, különös tekintettel a 2012. évi C. törvénnyel 2013. július 1. napjától hatályba lépett új Büntető Törvénykönyvre.

Azt, hogy az új büntető törvény enyhébb elbírálást tesz-e lehetővé, nemcsak az alkalmazandó büntetés neme és mértéke alapján, hanem a büntetőjogi felelősségre vonatkozó összes rendelkezés egybevetésével kell megállapítani. Az új törvényi szabályokat valamennyi jogkövetkezményt illetően egységesen kell alkalmazni. Nincs lehetőség az új és a régi törvények együttes vagy kombinatív alkalmazására (2013. évi 53. sz., 1994. évi 117. sz., 1980. évi 67. sz. jogesetek).

A 2012. évi C. törvény 38. § (1) bekezdése kimondja, hogy határozott ideig tartó szabadságvesztés kiszabása esetén a bíróság az ítéletében megállapítja a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontját, vagy - a (4) bekezdésben meghatározott esetekben - azt, hogy a feltételes szabadságra bocsátás lehetősége kizárt.

A Btk. 38. § (2) bekezdése szerint ha a feltételes szabadságra bocsátás lehetősége nem kizárt, annak legkorábbi időpontja

- a) a büntetés kétharmad,
- b) visszaeső esetén háromnegyed részének, de legkevesebb három hónapnak a kitöltését követő nap.

A Be. 258. § (2) bekezdés e) pontja rögzíti, hogy az ítélet rendelkező része tartalmazza a kiszabott büntetést, illetve az alkalmazott intézkedést, valamint az egyéb jogkövetkezményeket, így különösen a feltételes szabadságra bocsátás lehetséges legkorábbi időpontját (Btk. 38. § (1) bekezdés).

A feltételes szabadságra bocsátás lehetősége az új Btk. szerint fentiekből következőleg nem büntetés-végrehajtási kérdés, hiszen amikor nem kizárt a feltételes szabadságra bocsátás lehetősége, a jogalkotó a visszaesői minőséghez köti a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségének hátrányosabb meghatározását, mint jogkövetkezményt, és nem a szabadságvesztés büntetések végrehajtási fokozatához. Ugyanez következik a Kúria 4/2013. (X.14.) Büntető Kollégiumi véleményében írtakból is, mely szerint határozott tartamú szabadságvesztés esetében a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségének legkorábbi, törvény erejénél fogva kötelező időpontjára vonatkozó rendelkezés a 2012. évi

C. törvény 2. § (1)-(2) bekezdése szerinti elbírálás fogalmába tartozik. Megváltozása alapot ad - enyhébb elbírálás címén - a módosító törvény alkalmazására.

Összegzésként tehát kimondható, hogy amikor az első fokon eljáró Miskolci Törvényszék a vádlott cselekményét életveszélyt okozó testi sértés bűntettének minősítette, törvényesen döntött. A bűncselekmény elkövetésének időpontjában hatályos 1978. évi IV. törvény szerinti Btk. és a jelenleg hatályos Btk. értelmében is az adott bűncselekmény büntetési tétele azonos, ugyanakkor az alkalmazandó jogszabályok rendszerét áttekintve megállapítható, hogy az elbíráláskori törvény kedvezőbb a terheltre. A már hivatkozott hatályos Btk. 38. § (2) bekezdés szerinti rendelkezése mint nem végrehajtási szabály alkalmazása járhatott azzal a következménnyel, hogy az ítélet a bűncselekmény helyes minősítése ellenére a másodfokú határozatban a jelenlegi Btk. szerint jelölte meg azt. Mindezért a jelenleg hatályos Btk. 164. § (1) és (8) bekezdésének I. fordulatát hívta fel a testi sértés bűntette vonatkozásában.

Ugyancsak a jelenleg hatályos Btk. 38. § (1) bekezdés és (2) bekezdés a) pontja teremtett alapot arra, hogy a Be. 258. § (2) bekezdés e) pontjára is tekintettel a másodfokú bíróság az ítélet rendelkező részében feltüntesse a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontját.

Az elsőfokú bíróság a büntetés kiszabása körében irányadó alanyi és tárgyi körülményeket hiánytalanul feltárta, ám a szintén e körben hivatkozott, bűncselekmény elkövetése utáni újabb elítélés tényének súlyosító hatásával kapcsolatosan az ítélet a első bírótól alapvetően eltérő álláspontot képvisel. Az e tekintetben irányadó bírói gyakorlat szerint ugyanis a súlyosító és enyhítő körülményeket felvonultató bűnösségi kör vizsgálata kizárólag a bűncselekmény elkövetésének idejére vonatkozóan történhet. Jelen esetben pedig még a büntető eljárás hatálya alatti elkövetés - mint egyéb iránt szintén súlyosító körülmény - lehetősége sem vetődhet fel, figyelemmel az újabb cselekmény elkövetésének jelen ügy tárgyát képező deliktum utáni időpontjára (2012. augusztus 27.). Ezért az ítélet a első fokú ítélet 9. oldal 8. bekezdés utolsó mondatában írtakat mellőzi a súlyosító körülmények közül.

Mindazonáltal ily módon osztania kellett a törvényszéki álláspontot abban a körben, miszerint az enyhítő körülmények végképp túlsúllyal bírnak a súlyosító hatást eredményezővel szemben, ami viszont valóban lehetővé tette a középértékűtől (a jelenleg hatályos Btk. 80. § (2) bekezdésében meghatározva) történő eltérést.

A kifejtettekre tekintettel az ítélet a arra az álláspontra helyezkedett, hogy az első fokú ítélettel kiszabott büntetés szükséges, ám egyben elégséges is a büntetési célok és a bünteteskiszabási elvek eléréséhez. A fentebb hivatkozottak szerint a Be. 371. § (2) bekezdésében írtakat is szem előtt tartva ugyanis a szabadságvesztés lényeges súlyosításának lehetősége nem merülhetett fel, ám miután a börtönbüntetés a törvényi minimumhoz közelít, így enyhítése sem kerülhetett szóba. Miután a közügyektől eltiltás mértéke is igazodik a szabadságvesztéshez, így sem a súlyosításra, sem az enyhítésre irányuló jogorvoslatok nem bizonyultak alaposnak.

A járulékos rendelkezések közül a fellebbezésekkel támadott határozatban egyaránt törvényes döntés született a bűnjelekről és a bűnügyi költség viseléséről is, mindezek alapján az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a szükséges körben a Be. 372. § (1) bekezdése szerint megváltoztatta, míg egyebekben - helyes indokai folytán - a Be. 371. § (1) bekezdésére utalással helybenhagyta.

A másodfokú bíróság kirendelt védő közreműködésével kapcsolatosan felmerült bűnügyi költség viselésére vonatkozó rendelkezése a Be. 381. § (1) bekezdésén alapul.

Debrecen, 2013. november hó 12.

Dr. Balla Lajos sk. a tanács elnöke, Dr. Bakó József sk. a tanács tagja, előadó, Szabóné dr. Szentmiklóssy Eleonóra sk. a tanács tagja.

Záradék: Az Miskolci Törvényszék 15.B.2581/2012/16. számú ítélete a másodfokú ítéletben írt változtatással a mai napon jogerőre emelkedett és végrehajtható.

Debrecen, 2013. november 12.

. Balla Lajos sk.
a tanács elnöke